

Sygn. akt III AUa 89/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Daria Stanek SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	stażysta Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 r. w Gdańsku

sprawy H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji H. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 listopada 2014 r., sygn. akt VI U 1140/14

1. zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje ubezpieczonej H. G. prawo do emerytury obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 stycznia 2014 roku;
2. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. oddala apelację w pozostałym zakresie;
4. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz ubezpieczonej H. G. kwotę 2130,00 (dwa tysiące sto trzydzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Sygn. akt III AUa 89/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 11 marca 2014 r. (Nr (...)) odmówił ubezpieczonej H. G. prawa do emerytury przyznawanej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na fakt, że wniosek o przyznanie świadczenia złożyła ona po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona H. G. i wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie jej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalno-rentowej tzw. emerytury na starych zasadach, począwszy od dnia złożenia wniosku o przyznanie świadczenia. Nadto wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych od przyznanej emerytury począwszy od dnia, w którym prawo do niej powinno zostać ustalone. W uzasadnieniu odwołania podniosła, że organ wydając skarżoną decyzję dokonał błędnej wykładni powyższych przepisów prawa materialnego i wobec tego błędnie przyjął, iż osoba, która w chwili składania wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej legitymuje się powszechnym wiekiem emerytalnym, nie ma prawa do ubiegania się o przyznanie świadczenia na podstawie powyższej regulacji.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w skarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Ubezpieczona H. G. urodziła się w dniu (...) W dniu 16 grudnia 2013 r. udała się do siedziby organu rentowego w B. z częściowo wypełnionym wnioskiem o przyznanie emerytury. Nie dysponowała wówczas wszystkimi dokumentami mającymi stanowić załącznik do wniosku - świadectwem pracy oraz zaświadczeniem pracodawcy o zatrudnieniu w Wyższej Szkole (...) w P. (druk Rp-7). Pracownik organu obsługujący ubezpieczoną w dniu 16 grudnia 2013 r. R. J. nie poinformowała ubezpieczonej o skutkowych niezłożeniu w danym dniu wniosku o emeryturę i jaki to będzie miało wpływ na wybór systemu, w oparciu o który będzie obliczona wysokość emerytury. Ostatecznie ubezpieczona w dniu 16 grudnia 2013 r. wniosku nie złożyła. Nie dysponuje egzemplarzem tego wniosku. Ponownie w siedzibie organu rentowego stawiała się w dniu 15 stycznia 2014 r. i w tym też dniu złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Przy podpisie ubezpieczonej na wniosku widnieje data 16 grudnia 2013 r. We wniosku wskazała, że nie jest członkiem OFE. Wniosła o ustalenie kapitału początkowego oraz wskazała, że nie wnosi o obliczenie wysokości emerytury w myśl nowych zasad. Do powyższego wniosku załączyła pismo przewodnie w którym wskazała, że w dniu 16 grudnia 2013 r. pracownica organu nie pouczyła jej, że po osiągnięciu wieku emerytalnego w dniu 23 grudnia 2013 r. nie będzie mogła jej być przyznana emerytura obliczona w myśl starych zasad. W dniu 5 lutego 2014 r. złożyła kolejny wniosek o przyznanie emerytury. W powyższym wniosku ubezpieczona nie wskazała, według jakich zasad ma zostać obliczona emerytura, wobec czego organ rentowy pismem z dnia 6 lutego 2014 r. wezwał ubezpieczoną do uzupełnienia w tym zakresie wniosku z dnia 5 lutego 2014 r., stanowiącego drugi wniosek o emeryturę. Ubezpieczona w piśmie z dnia 12 lutego 2014 r. wskazała, że chce, aby emerytura została obliczona według korzystniejszego dla niej wariantu w myśl starych i nowych zasad. Organ rentowy w dniu 11 marca 2014 r. wydał decyzję o przyznaniu ubezpieczonej emerytury. Organ wysokość świadczenia emerytalnego ustalił w oparciu o art. 183 ustawy emerytalnej i wskazał, że 20 % emerytury obliczono na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej a 80 % na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Jednocześnie organ w tym samym dniu wydał skarżoną decyzję, w której odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury przyznawanej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej. W pozwanym organie rentowym obowiązują następujące dokumenty: „Profil obsługi klientów w terenowych jednostkach ZUS” (wprowadzony pismem okólnym Nr 9 Dyrektora Departamentu Obsługi Klienta z dnia 23 stycznia 2012 r.) oraz „Obsługa korespondencji przychodzącej” (wprowadzony pismem okólnym Nr 7 Dyrektora Departamentu Obsługi Klientów z dnia 16 września 2013 r.). Zgodnie z w/w regulacjami wewnętrznymi (w treści „Obsługi korespondencji przychodzącej” obowiązującej do dnia 13 lipca 2014 r.) do zadań pracowników organu rentowego pracujących na sali na stanowisku „Emerytury i renty” należy m.in. wstępna weryfikacja wniosków i dokumentacji w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych, udzielanie wyjaśnień, w tym podstaw prawnych dotyczących ustalenia i przeliczania świadczeń. Osoby zatrudnione na stanowisku „Emerytury i renty” powinny wykazać się m.in. znajomością zasad przyznawania i ustalania wysokości emerytur w powszechnym wieku emerytalnym dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., urodzonych po

dniu 31 grudnia 1948 r. oraz znajomością zasad przyznawania i ustalania wysokości emerytur wcześniejszych dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. dla poszczególnych grup osób uprawnionych. Wnioski przyjmowane od interesantów podlegają sprawdzeniu przez pracowników pod względem kompletności i poprawności wypełnienia. Pracownik na sali dokonuje analizy dokumentów pod względem formalnym i merytorycznym. W przypadku, gdy wniosek nie zawiera wszystkich wymaganych danych, podlega on na miejscu uzupełnieniu. W przypadku odmowy przez klienta dokonania stosownych uzupełnień lub poprawek w składanym wniosku lub innym dokumencie, przy jednoczesnym wyrażeniu przez klienta woli złożenia pisma pomimo stwierdzonych w nich braków, pracownik przyjmuje wniosek i sporządza stosowną notatkę dotyczącą stwierdzonych błędów. Fakt poinformowania klienta o konieczności dostarczenia brakującego dokumentu klient potwierdza własnoręcznym podpisem przy sporządzonej notatce służbowej pracownika.

Sąd Okręgowy przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdził, że odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie. Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, iż istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy organ rentowy zasadnie odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury przyznawanej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W związku z powyższym Sąd Okręgowy przytoczył art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.; dalej „ustawa”), zgodnie z którym prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki: nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r. Następnie Sąd Okręgowy wskazał, iż w myśl art. 29 ustawy, ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3, mogą przejść na emeryturę:

1)kobieta - po osiągnięciu wieku 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz została uznana za całkowicie niezdolną do pracy;

2)mężczyzna - po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli ma co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje ubezpieczonym, którzy: ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, byli pracownikami oraz w okresie ostatnich 24 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym pozostawali w stosunku pracy co najmniej przez 6 miesięcy, chyba że w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę są uprawnieni do renty z tytułu niezdolności do pracy (ust. 2). Spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, nie wymaga się od ubezpieczonych, którzy przez cały wymagany okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, podlegali ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pozostawania w stosunku pracy (ust. 3). W myśl art. 24 ust. 1a pkt 4 ustawy, wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1953 r. do dnia 30 września 1953 r. wynosi co najmniej 60 lat i 3 miesiące.

Analiza powyższych przepisów pozwoliła Sądowi Okręgowemu skonstatować, że osoby ubiegające się o przyznanie emerytury według starego systemu emerytalnego (art. 46 w zw. z art. 29 ustawy) winny złożyć stosowny wniosek najpóźniej w dniu poprzedzającym osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego. Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczona w dniu 23 grudnia 2013 r. osiągnęła powszechny wiek emerytalny (60 lat i 3 miesiące), jednakże stosowny wniosek złożyła dopiero w dniu 15 stycznia 2014 r.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy wskazał, że jak wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. (Dz.U. z 2011 r., Nr 237, poz. 1412) w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że przepisy ustawy przewidują wszczęcie tego postępowania z urzędu (§ 3 ust. 1 rozporządzenia). Zatem Sąd Okręgowy uznał, iż w niniejszej sprawie nie może być mowy o wszczęciu postępowania z urzędu przez organ. Wniosek,

o którym mowa w § 3 ust. 1 stanowi zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu w organie rentowym żądanie przyznania świadczenia (§ 3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia).

Sąd Okręgowy uznał, iż z okoliczności sprawy wynika, że ubezpieczona w dniu 16 grudnia 2013 r. (ani w następnych dniach do dnia osiągnięcia przez nią powszechnego wieku emerytalnego) nie złożyła, czy to w formie pisemnej czy też ustnie do protokołu, wniosku o przyznanie emerytury i ustalenie jej wysokości w myśl starych zasad. Jednocześnie w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona nie wykazała, aby w dniu 16 grudnia 2013 r. odmówiono jej przyjęcia wniosku. Zdaniem Sądu Okręgowego znamienne są w tej kwestii wewnętrzne regulacje obowiązujące pracowników organu rentowego, którzy załatwiają sprawy z zakresu rent i emerytury. Regulacje te wskazują, że osoba ubiegająca się o świadczenie może złożyć wniosek pomimo jego niekompletności a pracownik organu zobowiązany jest wówczas przyjąć taki wniosek. Ubezpieczona sama wskazała, że w dniu 16 grudnia 2013 r. nie posiadała świadectwa pracy oraz zaświadczenia o zatrudnieniu sporządzonego na druku ZUS Rp-7, jednakże mimo to miała możliwość złożenia wniosku w tej dacie. W ocenie Sądu Okręgowego tylko od woli ubezpieczonej zależało więc, kiedy złożył stosowny wniosek. Sąd Okręgowy stwierdził, iż jak zostało wykazane ubezpieczona faktycznie i skutecznie złożyła wniosek o emeryturę w dniu 15 stycznia 2014 r. i nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że przy jej podpisie widnieje data 16 grudnia 2013 r. Nadto Sąd Okręgowy wskazał na utrwalone stanowisko judykatury zgodnie z którym prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego powstaje z urzędu, a decyzja organu rentowego ma jedynie charakter deklaratoryjny, to samo spełnienie się przesłanek warunkujących prawo do świadczenia in abstracto nie stanowi postawy do wypłaty świadczenia. Sąd Okręgowy wskazał, iż podstawę taką stanowi wniosek o przyznanie, a następnie wypłacenie świadczenia, tak więc niewątpliwie ustawodawca przypisał decydującą rolę woli uprawnionego, który nawet jeżeli spełnia przesłanki nabycia prawa do świadczenia nie musi z niego korzystać. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego wypłaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2012 r., II UKN 146/11, LEX Nr 1166987, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9 sierpnia 2012 r., III AUa 699/12, LEX nr 1220398). W ocenie Sądu Okręgowego odwołując miała wpływ na swoją sytuację prawną i faktyczną i tylko od niej zależało czy i w jakim momencie złoży wniosek o emeryturę.

Wobec nie złożenia przez ubezpieczoną wniosku w terminie do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego zdaniem Sądu Okręgowego brak było podstaw do kwestionowania decyzji pozwanego organu rentowego, który skarżoną decyzję wydał na podstawie wniosku złożonego przez ubezpieczoną dopiero w dniu 15 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy stwierdził, iż zgłoszenie wniosku o emeryturę po raz pierwszy dopiero po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego spowodowała konieczność obliczenia świadczenia z zastosowaniem tzw. reguł mieszanych z art. 183 ustawy. Tak zwana emerytura mieszana uregulowana w art. 183 ustawy dotyczy osób, które osiągnęły wiek emerytalny w latach 2009-2014, a jej obliczenie następuje w części na podstawie art. 53 ustawy, a w części na podstawie art. 26 ustawy, o ile osoby te nie przystąpią do OFE.

W ocenie Sądu Okręgowego podnoszone przez ubezpieczoną okoliczności wprowadzenia jej w błąd przez pracowników organu rentowego nie miały wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, gdyż przedmiotem niniejszego spory była li tylko zasadność wydania przez organ skarżonej decyzji w świetle złożonego przez ubezpieczoną wniosku z dnia 15 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy nadmienił, że powódka ma możliwość dochodzenia naprawienia ewentualnej szkody i ustalenia odpowiedzialności organu rentowego na przyszłość za szkodę (zaniżenie wysokość świadczenia emerytalnego) związanej z wprowadzeniem jej w błąd przez pracowników organu, jednakże roszczenie to może być rozpatrywane tylko na drodze procesu cywilnego. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, działając na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wywiodła ubezpieczona zaskarżając powyższy wyrok w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów polegającej na częściowym pominięciu dowodów z zeznań świadka J. G., oraz zeznań skarżącej w części dotyczącej złożenia wniosku przez skarżącą w formie ustnej dnia 16 grudnia 2013 r. oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodowi

z zeznań świadka J. G. w części dotyczącej złożenia wniosku przez skarżącą w formie ustnej dnia 16 grudnia 2013 r., oraz w tym samym zakresie odmówił wiarygodności zeznaniom skarżącej;

- naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 46 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego błędne zastosowanie - niezgodne z zasadami wykładni językowej i uzależnienie przez organ w skarżonej decyzji możliwości otrzymania świadczenia w całości na „starych zasadach” od tego, że osoba ubiegająca się nie może osiągnąć powszechnego wieku emerytalnego na dzień składania wniosku, podczas gdy ocena spełnienia określonych w tym przepisie warunków powinna nastąpić na dzień 31.12.2008 r., kiedy to skarżąca spełniła wszystkie zawarte w tym przepisie przesłanki uprawniające ją do otrzymania emerytury na „starych zasadach”; oraz naruszenie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego błędne zastosowanie - niezgodne z zasadami wykładni językowej i uzależnienie przez organ możliwości otrzymania emerytury na zasadach wskazanych w tym przepisie i art. 46 w/w od tego, czy w czasie składania wniosku o przyznanie świadczenia skarżąca była osobą, która nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego, podczas gdy ocena czy zostały spełnione warunki uprawniającego do uzyskania świadczenia na podstawie wyżej wskazanych przepisów powinna nastąpić na dzień 31 grudnia 2008 r. Ponadto apelująca zarzuciła niezgodności ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego z materiałem dowodowym zebrany w sprawie poprzez ustalenie, iż skarżąca nie dysponuje wnioskiem, który chciała złożyć w oddziale ZUS dnia 16 grudnia 2013 r. podczas, gdy przeczą temu dowód z dokumentu w postaci wniosku znajdującego się w aktach sprawy ZUS datowanego na dzień 16 grudnia 2013 r., oraz zeznania świadka J. G. i zeznania skarżącej oraz poprzez ustalenie, iż skarżąca nie złożyła ustnego wniosku o przyznanie jej emerytury dnia 16 grudnia 2013 r., podczas gdy przeczą temu zeznania świadka J. G., zeznania skarżącej, oraz dowód z dokumentu w postaci wniosku datowanego na dzień 16 grudnia 2014 r., a także zeznania świadków w osobach: A. P., A. S..

Podnosząc wyżej wskazane zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości, a więc przyznanie skarżącej prawa do emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z ZUS - tzw. emerytury na starych zasadach, począwszy od dnia złożenia wniosku o jej przyznanie i zasądzenia jej wypłaty wraz z odsetkami ustawowymi od emerytury o której mowa w niniejszym punkcie od dnia, od którego powinna być ona przyznana do dnia zapłaty oraz zasądzenie od organu na rzecz skarżącej kosztów procesu za obydwie instancje według norm przepisanych ewentualnie w razie nieuwzględnienia wyżej wskazanych wniosków wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

W uzasadnieniu apelująca podniosła, iż Sąd Okręgowy wydając wyrok w niniejszej sprawie powinien badać czy skarżąca złożyła wniosek o przyznanie emerytury w formie ustnej w czasie wizyty w ZUS dnia 16 grudnia 2013 r. W ocenie apelującej Sąd Okręgowy pominął badanie tej okoliczności i wskazał, iż brak jest złożenia ustnego wniosku do protokołu. W ocenie skarżącej Sąd Okręgowy powinien ocenić wolę skarżącej, która dnia 16 grudnia 2013 r. posiadając komplet wypełnionych dokumentów chciała złożyć wniosek o przyznanie jej emerytury. Jednakże z uwagi na błędne poinformowanie przez pracownika ZUS - co Sąd Okręgowy ustalił, wniosek skarżącej nie został przyjęty. W ocenie apelującej postępowanie pracowników ZUS, którzy błędnie poinformowali skarżącą o terminie złożenia wniosku w sposób oczywisty narusza zasadę zaufania obywatela do działania organów administracji państwowej. W tym miejscu apelująca wskazała, że skarżąca nie może ponosić negatywnych następstw błędnego udzielenia informacji przez pracowników ZUS. Uwzględniając wskazane w tym akapicie okoliczności w ocenie skarżącej wyrok wydany w niniejszej sprawie uznać należy za przedwczesny. Apelująca podniosła, że Sąd I instancji poczynił również szereg błędów w czasie ustalania stanu faktycznego w sprawie. Ubezpieczona wskazała między innymi, że R. J. podczas składania przez skarżącą wniosku dnia 16 grudnia 2013 r, zakreśliła na formularzu obydwie możliwości, tj. stary i nowy wariant wyliczania emerytury. Ponadto poinformowała ona skarżącą, że ta nie musi spieszyć się ze złożeniem wniosku i może poczekać z tym do czasu otrzymania brakującego dokumentu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku, jednakże z innych przyczyn niż podniesione przez skarżącą.

Na wstępie Sąd Apelacyjny wskazuje, że zaakceptował w całości ustalenia faktyczne Sądu I instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Sąd Apelacyjny stwierdza, iż w jego ocenie, Sąd Okręgowy przeprowadził także stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikającej z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie ustalonych faktów. Wskazać trzeba, że jeśli apelujący chce podważyć sędziowską ocenę dowodów, nie może ograniczyć się do przedstawienia własnej oceny. Nie wystarczą stwierdzenia, że ustalenia faktyczne są wadliwe ani też wskazanie stanu faktycznego, który – zdaniem skarżącego – odpowiada rzeczywistości. Taki sposób podważania sędziowskiej oceny, stanowi zwykłą polemikę, która nie może odnieść skutku. Sędziowskiej ocenie dowodów nie można przeciwstawiać własnej oceny, przeciwnie – konieczne jest wskazanie, umiejscowionych w realiach danej sprawy, przyczyn, dla których ocena dowodów nie spełnia kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Należy wykazać, że sąd przekroczył granice swobodnej oceny dowodów. Dopóki skarżący nie wykaże istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności, czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadzą do wniosków odmiennych, dopóty nie można uznać, że sąd naruszył art. 233 § 1 k.p.c.

Za chybiony Sąd Apelacyjny uznaje również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodowi z zeznań świadka J. G. w części dotyczącej złożenia wniosku przez skarżącą w formie ustnej dnia 16 grudnia 2013 r. Z materiału dowodowego, w tym z zeznań świadka J. G. wynika, iż ostatecznie 16 grudnia 2013r. wniosek nie został złożony.

Sąd Apelacyjny nie podziela także podnoszonych przez apelującego zarzutów prawa materialnego.

Spór w niniejszej sprawie w istocie sprowadzał się do ustalenia sposobu obliczenia emerytury dla ubezpieczonej, a co za tym idzie dotyczył wysokości emerytury. Żądanie ubezpieczonej aby jej emeryturę obliczyć według tzw. starych zasad, czyli zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika zarówno z jej wniosków jak i wyjaśnień składanych do pozwanego. W powyższym zakresie ubezpieczona prezentowała niezmiennie stanowisko w toku postępowania przed Sadem pierwszej instancji.

Powyższy spór należy zatem rozstrzygać w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748; dalej „ustawa”) – a ściślej rzecz ujmując m. in. w oparciu o treść art. 24a ust. 5 ustawy, zgodnie z którym na wniosek osoby, która spełniła warunki do emerytury określone w art. 46 i 50, jednakże nie wystąpiła z wnioskiem o jej przyznanie, ponownie oblicza się wysokość emerytury zgodnie z art. 53 i 56.

Z kolei zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy, prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki: nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r. W myśl art. 29 ustawy, ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3, mogą przejść na emeryturę:

- 1)kobieta - po osiągnięciu wieku 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz została uznana za całkowicie niezdolną do pracy;
- 2)mężczyzna - po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli ma co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje ubezpieczonym, którzy: ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, byli pracownikami oraz w okresie ostatnich 24 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub

ubezpieceniom emerytalnemu i rentowym pozostawali w stosunku pracy co najmniej przez 6 miesięcy, chyba że w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę są uprawnieni do renty z tytułu niezdolności do pracy (ust. 2). Spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, nie wymaga się od ubezpieczonych, którzy przez cały wymagany okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, podlegali ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pozostawania w stosunku pracy (ust. 3). W myśl art. 24 ust. 1a pkt 4 ustawy, wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1953 r. do dnia 30 września 1953 r. wynosi co najmniej 60 lat i 3 miesiące.

Zarówno Sąd Okręgowy, jak i apelujący nie zwrócili uwagi na regulację zawartą w art. 24a ust. 5 w/w ustawy, zgodnie z którym na wniosek osoby, która spełniła warunki do emerytury określone w art. 46, jednakże nie wystąpiła z wnioskiem o jej przyznanie, ponownie oblicza się wysokość emerytury zgodnie z art. 53 i 56. Bezsprzeczne w sprawie było (co wynika z akt rentowych), iż ubezpieczona spełnia warunki z art. 46 w/w ustawy wymagane do uzyskania prawa do emerytury, bowiem jako osoba urodzona dnia (...), wiek 55 lat osiągnęła z dniem (...), a zatem przed końcem 2008 roku. Na ten czas tj. koniec 2008r. ubezpieczona legitymowała się ponad 30 letnim stażem pracy świadczonej w ramach stosunku pracy. W styczniu 2014r. ubezpieczona po raz pierwszy wystąpiła z wnioskiem o emeryturę i już we wniosku zaznaczyła, iż nie wnosi, aby emerytura była ustalana według nowych zasad. Sąd Apelacyjny uznał zatem, iż powyższy wniosek należy uznać za wniosek złożony w trybie art. 24a ust.5 w/w ustawy, a przepis ten winien mieć zastosowanie nie tylko w przypadku osób, którym prawo do emerytury przyznano po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego z urzędu, ale również w stosunku do ubezpieczonych, którzy wystąpili z wnioskiem o emeryturę. Sąd Apelacyjny nie znajduje bowiem żadnych argumentów na różnicowanie sytuacji ubezpieczonych w zakresie sposobu obliczania emerytury i jej wysokości w zależności od tego czy świadczenie to przyznano na wniosek czy też z urzędu.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji.

W pozostałym zakresie tj. co do odsetek Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w punkcie trzecim jako bezzasadną, gdyż ani zaskarżona decyzja, ani też wyrok Sądu Okręgowego nie rozstrzygały w zakresie odsetek dla ubezpieczonej. Jednocześnie Sąd Apelacyjny uznaje, iż stanowisko organu rentowego w zakresie odmowy przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury obliczonej według art. 53 ustawy za nieuzasadnione. Organ rentowy dysponował wszelkimi dokumentami stanowiącymi podstawę do zastosowania art. 24a ust. 5 ustawy. W związku z powyższym stwierdzić należy, iż zaszyły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu emerytury w wysokości ustalonej zgodnie z art. 53 ustawy, wskazane w przepisach art. 118 ust. 1a w zw. z ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W punkcie czwartym wyroku Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w dyspozycji art. 98 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c., 108 § 1 k.p.c., 109 § 1 k.p.c. oraz zgodnie z § 2 ust. 1, § 6 pkt 4 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 461), zasądzając od pozwanego organu rentowego jako strony przegrywającej niniejszą sprawę na rzecz ubezpieczonej – jako strony wygrywającej zwrot poniesionych przez nią kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego za obie instancje. Wartość przedmiotu sporu i przedmiotu zaskarżenia Sąd Apelacyjny przyjął na kwotę 9.255,48zł, a stanowi ona różnicę pomiędzy kwotą emerytury obliczonej według art. 53 ustawy na 4.605,86zł a emeryturą ustaloną w oparciu o art. 183 ustawy na 3.834,57zł (4.605,86 zł-3.834,57 zł=771,21 zł x 12 miesięcy = 9.255,48zł). Przy takiej wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia, stawka minimalna dla adwokata wynosi 1.200zł przed Sądem pierwszej instancji i 900zł (tj. 75% z kwoty 1.200zł) w postępowaniu apelacyjnym. Do kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje w łącznej kwocie 2.100zł dodać należało opłatę od apelacji w wysokości 30 zł uiszczoną przez ubezpieczoną, co łącznie stanowi zasądzoną na rzecz ubezpieczonej kwotę 2.130 zł.